

ACATISTUL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR



Alcătuire a ieroschimonahului Paisie (Olaru)

După obișnuitul început, se zic:

CONDACELE ȘI ICOASELE

Condacul 1

Pe luminătorul a toată lumea, pe stâlpul și întărirea Bisericii, pe povățuitorul pocăinței, pe doctorul și tămăduitorul bolnavilor, pe apărătorul și părtinitorul celor necăjiți, pe Ioan, trâmbița cea de aur sunătoare, gura cea de miere izvorătoare, pe dascălul și învățătorul nostru, veniți binecredincioșilor să-l lăudăm. Să aprindem făcliile dragostei celei luminaătoare și către dânsul să cădem, aducându-i această cântare: Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Icosul 1

Luminătorule și învățătorule, Părinte, cel ce cu învățăturile tale ai luminat pre toată lumea, luminează-ne și pre noi cu rugăciunile tale, ca să-ți aducem această cântare de laudă:

Bucură-te, Ioane, fericite slujitor al Domnului Iisus Hristos;
Bucură-te, că din copilărie ai fost binecredincios;
Bucură-te, că din gura ta râuri de învățătură au izvorât;
Bucură-te, că prin tine Dumnezeu S-a proslăvit;
Bucură-te, că prin minunile tale înțelepții s-au rușinat;
Bucură-te, că prin învățăturile tale multă lume s-a învățat;
Bucură-te, că înțeleptul Artemie prin tine s-a botezat;
Bucură-te, că poporul de bucurie către tine a strigat;

Bucură-te, că ai fugit de slava omenească;
Bucură-te, că ai iubit viața monahicească;
Bucură-te, al necăjiților mângâietor;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 2-lea

După trecerea din viața aceasta a maicii tale, ai împărțit averea săracilor și, părăsind lumea, te-ai sălășluit în mănăstire, unde, după multe nevoițe și osteneli, te-ai învrednicit a vorbi cu Apostolii Ioan și Petru, al căror dar ai dobândit, și cu care împreună cântă lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 2-lea

Dar de la Dumnezeu ai primit, Sfinte Ioane, a lega și a dezlega păcatele oamenilor; dezleagă dar și lanțul greșelilor noastre și cu dragostea lui Dumnezeu ne leagă, ca, unindu-ne cu dragoste unul cu altul, să mărturisim pe Dumnezeu în Treime și pre tine să te laudăm așa:

Bucură-te, Ioane, că în chip îngeresc te-ai îmbrăcat;
Bucură-te, că în mănăstire fiind tu, multe osteneli ai răbdat;
Bucură-te, că pe monahul cel căzut tu l-ai ridicat;
Bucură-te, că darul lui Dumnezeu prin tine a lucrat;
Bucură-te, noule Daniile, că minunată vedenie ai avut;
Bucură-te, căci cu Apostolii Petru și Ioan ai vorbit;
Bucură-te, că de la Petru cheile împărăției ai luat;
Bucură-te, că Ioan prin scrisoare te-a îmbărbătat;
Bucură-te, că de la Apostoli ai primit sărutare sfântă;
Bucură-te, că răbdarea ta a fost nemărginită;
Bucură-te, al pocăinței povățuitorule;
Bucură-te, al buneii credințe învățătorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 3-lea

Minunata vedenie ce ți s-a arătat ție, Părinte, a văzut-o și bătrânul Isihie, îmbunătățitul monah; și, povestind fraților celor iscușiți, se minunau de acest dar pe care te-ai învrednicit a-l primi și cu bucurie slăveau pe Dumnezeu, cântând: Aliluia!

Icosul al 3-lea

Dumnezeu S-a proslăvit prin facerea minunilor tale, Părinte, că pre mulți i-ai vindecat cu rugăciunile tale; pe Arhelau de lepră l-ai curățit, monahului Ioan ochiul i l-ai luminat și pe femeia Cristiana o ai scăpat de boală, pe leul cel

cumplit cu crucea l-ai omorât; iar noi, acest noian de minuni auzind, te laudăm, Părinte, zicând așa:

Bucură-te, doctorul trupului cel fără de plată;
Bucură-te, cel ce toate bolile degrab le-ai vindecat;
Bucură-te, luminătorul ochilor trupești și sufletești;
Bucură-te, muștrătorul celor fărădelege;
Bucură-te, povățuitorul celor greșiți;
Bucură-te, stâlpul Bisericii cel neclintit;
Bucură-te, lauda ierarhilor cea preafericită;
Bucură-te, că întrarmat cu puterea Crucii, duhurile rele ai certat;
Bucură-te, că neprețuita diademă a preoției de la Hristos o ai luat;
Bucură-te, loane Gura de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 4-lea

Se cădea ca lumina aprinsă să fie pusă în sfeșnic ca să lumineze tuturor. Pentru aceasta, prin rânduiala lui Dumnezeu, ai fost adus din pustie în cetate, în slujba Bisericii așezat și prin porunca îngerului sfințit ai fost. Iar la hirotonia ta un porumbel pe deasupra capului tău zbura, pe care văzându-l Flavian patriarhul, împreună cu cei ce erau de față, cu frică și cu bucurie au strigat: Aliluia!

Icosul al 4-lea

Supunându-te vocii lui Dumnezeu ai lăsat pustia și pe monahii cei împreună viețuitori, pe care văzându-i plângând pentru despărțirea ta i-ai mângâiat cu mireasma învățaturii tale și i-ai îndemnat să aibă dragoste între ei. Iar noi, de bucurie pentru alegerea ta, te laudăm, zicând așa:

Bucură-te, învățătorul nostru cel blând și sfânt;
Bucură-te, cel ce prin rânduiala lui Dumnezeu ai primit darul cinstitei arhierii;
Bucură-te, podoaba curăției, mărturisită de arătarea cea minunată a porumbelului celui alb;
Bucură-te, că de a ta vedenie toți s-au spăimântat;
Bucură-te, că poporul de bucurie slavă Domnului a dat;
Bucură-te, că pentru sufletele omenești grijă ai purtat;
Bucură-te, căci cu dulci cuvinte pe toți i-ai învățat;
Bucură-te, că pentru dulceața cuvintelor de popor ai fost iubit;
Bucură-te, că o femeie Gură de Aur te-a numit;
Bucură-te, al sufletelor omenești îngrijitorule
Bucură-te, loane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 5-lea

Multe sunt minunile tale, Părinte loane, căci pe pruncul femeii Zvela cu semnul

Crucii l-ai tămăduit și pe femeia cea cu cumplita sa boală o ai tămăduit cu același semn al biruinței și prin stropirea apei o ai ridicat, și de eresul cel pierzător de suflet i-ai scăpat, căci căzând capiştea a omorât pe toți ereticii care huleau asupra ta, iar ceilalți s-au botezat și cu bucurie slăveau pe Dumnezeu, cântând: Aliluia!

Icosul al 5-lea

Doctorule și învățătorule, Părinte, tămăduiește patimile sufletelor și trupurilor noastre și ne învață cum să ne păzim de smintelile ereticilor care și azi hulesc Biserica. Iar tu, prin învățătura ta, să-i întorci la dreptmăritoarea credință, ca unindu-ne prin dragoste, să te lăudăm pre tine așa:

Bucură-te, doctore, că pe fiul Zvelei l-ai scăpat de fierbințeală;
Bucură-te, că pe femeia ereticului o ai mântuit de boală;
Bucură-te, că femeia cu bărbatul ei de eres s-au lepădat;
Bucură-te, că primind ei semnul Crucii în Biserică au intrat;
Bucură-te, că ereticii asupra ta s-au tulburat;
Bucură-te, că tu pentru eretici lui Dumnezeu te-ai rugat;
Bucură-te, că ereticii, pentru hulă, pedeapsă au primit;
Bucură-te, că prin învățăturile tale ereticii rămași s-au botezat;
Bucură-te, că foștii eretici cu creștinii au cântat;
Bucură-te, al Bisericii lui Hristos păzitorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 6-lea

Pentru minunile și învățăturile tale, Părinte, ai fost chemat de Arcadie împăratul la scaunul păstoresc al Țarigradului, fără de voia ta; însă silit fiind de porunca împăratului, ai primit scaunul patriarhal, iar boierii, împreună cu poporul, te-au primit cu dragoste și cu bucurie toți cântau lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 6-lea

Nu ne pricepem ce să lăudăm mai mult, Părinte, vrednicia pentru care ai fost ales sau răbdarea pe care ai avut-o după primirea scaunului, căci pre cât au fost de mulți primitorii, pre atât s-au înmulțit și potrivnicii; pentru aceasta și noi, voind a uni amândouă laudele, te lăudăm, zicând:

Bucură-te, Sfinte Ioane Gură de Aur, că pentru minunile tale erai de tot poporul lăudat;
Bucură-te, că pentru învățăturile tale la scaunul patriarhal ai fost ridicat;
Bucură-te, că împăratul Arcadie mult te-a iubit;
Bucură-te, că tot Țarigradul cu bucurie te-a primit;
Bucură-te, că de sfântul sobor patriarh ai fost sfințit;

Bucură-te, că pe scaunul patriarhal cu cinste ai fost suit;
Bucură-te, că fără osebire, pe toți i-ai învățat;
Bucură-te, că eresurile și toată răutatea o ai dezrădăcinat;
Bucură-te, că și pe împărăteasa Eudoxia, pentru lăcomie, o ai mustrat;
Bucură-te, că văduvelor și săracilor ai fost părtinitor;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 7-lea

Mustrat-ai, Sfinte Ioane, pe Pavlichie Iacomul, cel ce răpise banii văduvei celei sărace, și pe împărăteasa Eudoxia, pentru că luase via văduvei, o ai certat; pentru aceasta ai fost urât de toți cei ce lucrau fărădelegea, iar săracii și năpăstuiții, pentru dreptatea ce le făceai, te laudau și pe Dumnezeu slăveau, cântând: Aliluia!

Icosul al 7-lea

Împlinitu-s-au cu tine, Sfinte Părinte, cuvintele Mântuitorului, căci tu pentru dreptate ai fost urât, grăit de rău și izgonit de zavistnicii care pizmuiau faptele tale cele bune, printre care, Teofil cel zavistnic, care a izgonit și împrăștiat pe nedreptate mulțime de călugări, și împărăteasa Eudoxia, de la care multe ai pățimit; iar noi, răbdarea ta văzând, te laudăm, zicând așa:

Bucură-te, Sfinte Ioane, căci cu tine cuvintele Mântuitorului s-au împlinit;
Bucură-te, că pentru dreptate de Teofil ai fost urât;
Bucură-te, primitorul călugărilor celor izgoniți;
Bucură-te, părtinitorul văduvelor și al săracilor celor asupriți;
Bucură-te, că pentru via văduvei, ca și Ilie, pe împărăteasă ai mustrat;
Bucură-te, că împărăteasa cu mare mânie asupra ta s-a ridicat;
Bucură-te, că Sfântul Epifanie la izgonirea ta nu s-a învoit;
Bucură-te, că după proorocia ta, pe cale a murit;
Bucură-te, că și a lui Epifanie proorocie cu tine s-a împlinit;
Bucură-te, că împărăteasa cu Teofil, pentru a ta izgonire s-au sfătuit;
Bucură-te, al cuvântului lui Dumnezeu propovăduitorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 8-lea

Izgonit fiind, Sfinte, stăteai în casele patriarhale, împreună cu episcopii cei ce erau cu tine, și te mirai de răutatea lui Teofil și de schimbarea împăratului cu mânie asupra ta, și ai zis: Fraților, rugați pe Dumnezeu pentru mine și nu vă depărtați de la bisericile voastre, că mie mi s-a apropiat vremea de primejdii și, multe neazuri primind, mă voi duce de aici, iar voi pomeniți-mă și pe mine în rugăciunile voastre, cântând: Aliluia!

Icosul al 8-lea

Adunându-se sobor nedrept asupra ta, Sfinte, și învoindu-se împăratul Arcadie cu dânșii, a crezut clevetirilor lor, și judecat fiind tu la izgonire, te-au dat ostașilor; care, pe ascuns luându-te, au mers la mare, înotând spre Prenet. Atunci de năprasnă s-a făcut cutremur mare în cetate, și au căzut o parte din palatele împărătești, din care pricină înspăimântându-se împăratul, și de zarva mulțimii, a poruncit să te întoarcă înapoi. Alergând poporul înaintea ta, te lăuda, spunând unele ca acestea:

Bucură-te, Părinte Ioane, cel ce ai fost izgonit pe nedrept;
Bucură-te, că pe ascuns ai fost tu scos afară din cetate;
Bucură-te, că pentru tine poporul mare zarvă a făcut;
Bucură-te, că de cutremur o parte din palate s-au surpat;
Bucură-te, că Teofil cu toți ai lui din cetate au fugit;
Bucură-te, că împărăteasa Eudoxia de spaimă s-a îmbolnăvit;
Bucură-te, păstorule bun, cel ce nu lași oile tale;
Bucură-te, că împăratul a poruncit să te întoarcă din cale;
Bucură-te, că poporul după tine multe lacrimi a vărsat;
Bucură-te, că întorcându-te înapoi iarași scaunul ți-ai luat;
Bucură-te, căci cu cântări de psalmi ai fost întâmpinat;
Bucură-te, că intrând în biserica lui Dumnezeu te-ai rugat;
Bucură-te, al oilor lui Hristos preabunule păstor;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 9-lea

leșit-a întru întâmpinarea ta poporul, cu cântări și cu făclii ducându-te în biserică, unde, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate cele primite, te-ai rugat pentru cei credincioși. Vino, Sfinte Părinte, și în mijlocul nostru și te roagă pentru noi cei ce te lăudăm pre tine și cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 9-lea

După întoarcerea ta, ai păstorit oile lui Hristos până la o vreme, și iar s-a ridicat furtună și prigoană asupra ta. Căci prin îndemnul împărătesei Eudoxia ai fost scos din biserică și de oameni răi ai fost urmărit ca să te omoare, și pe ascuns ai fost dus până la mare și de iubiții tăi episcopi petrecut, și dându-le sărutarea cea mai de pre urmă, te-ai despărțit de dânșii. Iar ei, după tine plângând, ne-au învățat să te lăudăm, zicând unele ca acestea:

Bucură-te, că Biserica lui Hristos bine o ai cârmuit;
Bucură-te, Sfinte Ioane, că, puțin trăind, ani îndelungați ai împlinit;
Bucură-te, că Biserica lui Dumnezeu lumii o ai vestit;
Bucură-te, că a doua oară Eudoxia asupra ta s-a tulburat;
Bucură-te, că iarăși sobor nedrept pentru tine s-a adunat;
Bucură-te, căci cu nedreptate din Biserica ai fost scos;
Bucură-te, că multe chinuri ai răbdat pentru Domnul Hristos;

Bucură-te, că episcopii și poporul tău pentru tine cu amar au plâns;
Bucură-te, căci cu necinste în surghiun de ostași ai fost dus;
Bucură-te, că după izgonirea ta foc de la jertfelnic a ieșit;
Bucură-te, al Bisericii lui Hristos luminătorule;
Bucură-te, loane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 10-lea

Ostașii, din porunca împăratului, multă răutate îți făceau, ducându-te prin vreme de ploaie și prin frig, că doar vei muri pe cale. Și slăbind foarte tare, într-o noapte, stătând la rugăciune, și s-au arătat Petru și Ioan, apostolii, care, întărindu-te, au zis: Bucură-te, păstorule bun, de chinuri răbdătorule, căci trimiși suntem de Stăpânul Hristos să te mângâiem în răbdarea ta; căci după puțin vei trece la odihnă, ca în veci să te bucuri dimpreună cu noi, cântând: Aliluia!

Icosul al 10-lea

Pentru dragostea ta, Părinte, doi preoți și un diacon au mers cu tine în surghiun, și au văzut pătimirea ta și pe Sfinții Apostoli care și s-au arătat. Iar la Comani ajungând, Sfântul Vasilisc, Episcopul Comanilor, și s-a arătat și și-a zis: Nădăjduiește, frate Ioane, căci mâine vom fi împreună înaintea Împăratului Slavei! Așa că, prin rânduiala lui Dumnezeu, ai rămas în Biserica Sfântului Vasilisc, în care ai slujit, și, împărtășindu-te cu Sfintele Taine, și-ai dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Dă-ne acum, Sfinte, și nouă darul tău, ca să avem dragoste și răbdare în necazuri, ca să te putem lăuda, zicând:

Bucură-te, nevoitorule, că în izgonire multe necazuri ai răbdat;
Bucură-te, că Petru și Ioan ca să te mângâie iarăși s-au arătat;
Bucură-te, că doi preoți și un diacon, cu tine împreună au răbdat;
Bucură-te, că în Comani la Biserica Sfântului Vasilisc ai stat;
Bucură-te, căci cu mare sfințenie în acea biserică ai liturghisit;
Bucură-te, că, mulțumind pentru toate, cu Sfintele Taine te-ai împărtășit,
Bucură-te, că, culcându-te, lui Dumnezeu te-ai rugat;
Bucură-te, că sufletul tău în mâinile Domnului l-ai dat;
Bucură-te, că prin chinuri călătoria și-ai săvârșit;
Bucură-te, că toți sfinții în cer cu mare cinste te-au primit;
Bucură-te, al Împărăției lui Dumnezeu moștenitorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 11-lea

Săvârșindu-ți călătoria nevoițelor tale, Părinte, te-ai mutat cu bucurie către cele cerești, iar mult chinuitul tău trup s-a îngropat cu cinste de iubirii tăi ucenici lângă moaștele Sfântului Vasilisc, în Comani. Întorcându-se ucenicii pe mare, au mers la Roma la Sfântul Inochentie, și, toate cele despre tine

spunându-le lui și împăratului Onorie, aceștia se minunau de răutatea zavistnicilor. Însă, după tine vărsând lacrimi, slăveau pe Dumnezeu, cântând: Aliluia!

Icosul al 11-lea

Înștiințându-se Sfântul Inochentie și împăratul Onorie de pedepsele ce ai pățit de la împărăteasa Eudoxia și de la zavistnicii episcopi, au înfricoșat prin scrisoare pe Arcadie împăratul, care, văzându-se înșelat, a pedepsit pe toți pârâșii tăi; iar el, pocăindu-se și pentru tine plângând, te lauda, zicând unele ca acestea:

Bucură-te, Sfinte Ioane, dascălul nostru cel bun și învățător desăvârșit;
Bucură-te, că darurile Sfinților Apostoli ți-au fost drept moștenire;
Bucură-te, că, răbdând nedreptatea, acum te bucuri de fericire;
Bucură-te, că după tine cetatea cu amar a plâns;
Bucură-te, că și mie, de dorul tău, inima mi se frânge;
Bucură-te, gură de privighetoare veșnic cântătoare;
Bucură-te, că învățătura ta luminează lumea ca un soare;
Bucură-te, că mulți, recunoscându-și greșelile, s-au pocăit;
Bucură-te, că zavistnicii tăi cu rea moarte au murit;
Bucură-te, al greșiților ce se pocăiesc iertătorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 12-lea

După îndelungată vreme, binecredinciosul împărat Teodosie a socotit într-un cuget cu Sfântul Proclu patriarhul să aducă Sfintele tale Moaște din Comani la Țarigrad, spre mângâierea poporului. Trimișii, fiind fără multă evlavie, n-au putut ridica acea neprețuită comoară, dar, venind alții și făcând îndelungate rugăciuni, cu multă evlavie au ridicat sfintele tale rămășițe pământești, pe care le-au dus la împărăteasca cetate, cântând cu bucurie: Aliluia!

Icosul al 12-lea

leșit-a întru întâmpinarea moaștelor tale, Sfinte Ioane, împăratul cu toată suita și patriarhul cu tot clerul său, precum și întreg poporul, cu făclii aprinse și miresme de multe feluri. Când au ajuns la via văduvei, sfintele tale moaște s-au oprit, ca semn că tu ești părintele văduvelor și al săracilor. După aceea, în biserica cea mare ducându-le și în scaunul tău punându-le, gura ta cea veșnic grăitoare a dat pace tuturor și împărătesei Eudoxia iertare, la care cuvinte, tot poporul spăimântându-se, la pământ a cazut și cu mare evlavie te laudau, zicând:

Bucură-te, că împăratul cu toată suita în cale ți-a ieșit;
Bucură-te, că toată cetatea cu bucurie te-a primit;

Bucură-te, că rugăciunii împăratului te-ai plecat;
Bucură-te, căci cu mare cinste scaunul iarași ți-ai luat;
Bucură-te, că pe tot poporul l-ai binecuvântat;
Bucură-te, că Eudoxia prin gura ta iertare a luat;
Bucură-te, că sfintele tale moaște la loc cinstit sunt așezate;
Bucură-te, că celor ce aleargă la tine le dai iertare de păcate;
Bucură-te, că pe bolnavi de orice boală îi tămăduiești;
Bucură-te, că pentru păcătoșii ce se pocăiesc milă mijlocești;
Bucură-te, cheazăuitorul nostru către Dumnezeu și mijlocitorule;
Bucură-te, Ioane Gură de Aur, prealuminate învățătorule a toată lumea!

Condacul al 13-lea

O, Preafericite Părinte Ioane, bunule și nepomenitorule de rău, după cum ai primit rugăciunea împăratului Teodosie și te-ai plecat a merge în cetatea lui și pe popor l-ai binecuvântat, dând iertare celor ce ți-au greșit, așa și acum vino în mijlocul nostru și ne binecuvântează pe toți și cu rugăciunile tale dobândește-ne iertarea păcatelor, ca toți să ne mântuim și împreună cu tine să cântăm: Aliluia! (de trei ori).

Apoi se zice iarăși Icosul întâi și Condacul întâi.